

Bilag til kvalitetsprocedure om anvendelse af forbud og strakspåbud

Dette bilag indeholder eksempler på hvornår der skal anvendes forbud henholdsvis strakspåbud, herunder hvornår der er og ikke er overhængende fare i forbindelse med Arbejdstilsynets konstatering af en overtrædelse. Der gøres opmærksom på, at eksemplerne ikke er en udtømmende liste over de tilfælde, hvor der kan gives strakspåbud eller forbud.

Eksemplerne tager udgangspunkt i en række arbejdsmiljøovertrædelser, som typisk medfører betydelig fare for alvorlig tilskadekomst.

Eksemplerne nedenfor er tænkt som vejledende, og der kan være konkrete omstændigheder, som gør, at du skal træffe et andet reaktionsvalg end bilaget lægger op til. Det vil altid være en konkret samlet vurdering af sagens omstændigheder, om der er overhængende og/eller betydelig fare.

Det forudsættes i alle de nedenfor beskrevne eksempler, at konstateringskravene i instruks om konstatering er opfyldt, uanset at det ikke i alle eksempler fremgår specifikt af teksten.

A) Eksempler i forbindelse med nedstyrtningsfare

Stilladsarbejde:

Forbudssituation:

- En person er styrtet ned fra en stilladsdæk i over 2 meters højde, hvor rækværket mangler. Arbejdstilsynet undersøger ulykken. Arbejdet på stilladset er genoptaget, uden at der er påsat rækværk. Arbejdstilsynet konstaterer ved egne iagttagelser, at en person arbejder på stilladsdæk, i over 2 meters højde uden rækværk.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- En person er styrtet ned fra en stilladsdæk i over 2 meters højde, hvor rækværket mangler. Arbejdstilsynet undersøger ulykken. Arbejdet på stilladset er indstillet, men skal genoptages dagen efter. Rækværket på stilladsdækket i over 2 meters højde er stadig ikke påsat.

Tagarbejde – fladt tag op til 15 graders hældning i højde over 5 meter

Forbudssituation:

- Person udfører arbejde med påbrænding af tagpap tættere end 2 meter fra tagkant uden sikring mod nedstyrtning.

Strakspåbudssituation – betydelig fare

- Person er i gang med arbejde med påbrænding af tagpap. Der er ikke foretaget sikring mod nedstyrtning ved tagkanten. Arbejdet skal udføres på hele taget, men på tilsynstidspunktet arbejder mere end 2 meter fra tagkanten.

Andet arbejde i højden:

Forbudssituation:

- Person er i gang med vinduespudsning i ca. 3,5 meters højde, siddende på vinduespladen uden sikring og arbejdende med hele overkroppen ud gennem vinduet.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Person er i gang med vinduespudsning i ca. 3,5 meters højde siddende på vinduespladen uden sikring, Arbejdet foretages mens personen holder om vinduesposten, og kroppen delvist er dækket af vinduesposten. Personen rækker armen ud for at rengøre vinduet ved siden af, men kan ikke nå hele vinduet uden at række overkroppen ud gennem vinduet. Det oplyses, at 10 andre vinduespartier skal rengøres på lignende vilkår.

B) Eksempler på sammenstyrtningsfare

Udgravninger:

Forbudssituation:

- En person står i en 3 meter dyb udgravning, hvor der ikke er gravet med anlæg eller etableret afstivning, og hvor der siver vand ud af jordlagene. Det oplyses, at der ikke er foretaget jordbundsundersøgelser. Bredden af udgravningen svarer ca. til personens højde og personen står tæt på enden af udgravningen. De tre jordvægge, foran og til siden for personen, er stort set lodrette og består af blandede lag og jordknolde.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- En person står i en 3 meter dyb udgravning, hvor der ikke er gravet med anlæg eller etableret afstivning i halvdelen af udgravningens længde, og hvor der siver vand ud af jordlagene. Det oplyses, at der ikke er foretaget jordbundsundersøgelser og, at der anlægges kloakrør og kloakbrønd i udgravningen. Bredden af udgravningen svarer ca. til personens højde. Personen udfører på tilsynstidspunktet arbejde med kloakbrønden i den ende af udgravningen, der er sikret med forsvarlig afstivning. Det oplyses, at personen i forbindelse med udførelsen af opgaverne færdes i hele udgravningen.

C) Eksempler på ulykkesfare ved arbejde med stoffer og materialer

Arbejde med risiko for eksplosion

Forbudssituation:

- Person arbejder i et mindre og lukket rum med indpumpning af polyuretanskum med brandbart drivmiddel, hvor fabrikantens brugsanvisning advarer mod faren for brand og eventuelt for eksplosion, hvis der ikke anvendes en effektiv ventilation, der hvor produktet anvendes.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Person befinder sig ved indgangen til et mindre og lukket rum i gang med at reparere pumpeudstyr til indpumpning af polyuretanskum. Det oplyses, at arbejde med isolering af varmerør med polyuretanskum er midlertidigt afbrudt. Det konstateres, at fabrikantens brugsanvisning advarer

mod faren for eksplosion, hvis der ikke anvendes en effektiv ventilation, der hvor produktet anvendes.

Arbejde med risiko for forgiftning og kvælning

Forbudssituation:

- Person med en skovl er på vej ned af lejderen i lastrum på trawler fyldt med skidtfisk. Du beder personen komme op og tale med dig. Det oplyses, at han skovler skidtfisken til oppumpningsenhed, og det viser sig, at der ikke er etableret mekanisk ventilation af lastrummet, og der ikke er etableret måling for indhold af ilt og giftige luftarter, herunder svovlbrinte. Ved iltmangel kan der udvikles toksiske svovlbrinter.. Der anvendes ikke luftforsynet åndedrætsværn.

Strakspåbudssituation - betydelig fare:

- Person befinder sig på dæk af trawler med fyldt lastrum med skidtfisk. Der ligger en skovl ved luge til lastrum. Det oplyses, at tømning af trawleren er i gang, og at skovlen anvendes i situationer, hvor oppumpningen ikke forløber uden problemer, og at det altid forekommer mindst engang pr. tømning. Det viser sig også, at der ikke er taget forholdsregler, herunder at der ikke er etableret mekanisk ventilation i lastrummet, og der ikke er etableret måling for indhold af ilt og giftige luftarter, herunder svovlbrinte, der kan sikre, at arbejdet i lastrummet kan udføres fuldt forsvarligt.

D) Eksempler på ulykkesfare ved brug af maskiner, håndværktøj og andre tekniske hjælpemidler

Uforsvarlig anvendelse af rundsav

Forbudssituation:

- Person anvender en bordrundsav uden automatisk fremtræk til opskæring af krydsfinersplade uden afskærmning over klingens.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Person befinder sig på værksted med en bordrundsav uden afskærmning over klingens. Maskinen er sat til strøm men slukket. Der er savsmuld omkring saven, og der ligger opskårne krydsfinersplader og hele plader ved maskinen. Det oplyses, at personen er i gang med opskæring af krydsfinersplader, og at maskinen anvendes som den fremstår på besøgstidspunktet.

Opsætning af gipsplader fra enkeltstige

Forbudssituation:

- Person anvender en stige til opsætning af gipsplader på en væg, der er 3,5 meter høj. På konstateringstidspunktet, står personen på stigen holdende en tilskåret gipsplade med den ene hånd, mens han er med en skruemaskine er ved at skruen pladsen fast øverst på væggen med den anden hånd.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Person anvender en stige til opsætning af gipsplader på en væg, der er 3,5 meter høj. På konstateringstidspunktet befinder den ansatte sig stående på gulvet i færd med at tilskære en plade til

montage øverst på væggen. Personen har ikke andre tekniske hjælpemidler til sin rådighed og det oplyses, at arbejdet skal gennemføres med brug af stigen.

Uforsvarlig anvendelse af vinkelsliber

Forbudssituation:

- Person anvender en vinkelsliber uden holdehåndtaget er monteret og alene med den ene hånd på vinkelsliberen. Den anden hånd bruges til at fastholde emnet tæt på den roterende skæreskive.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Ved tilsynsbesøget kan det konstateres, at der på arbejdsstedet ligger en vinkelsliber, som tydeligvis har været anvendt. Der ses metalafskæringer omkring arbejdsstedet. Vinkelsliberen ligger med ledning tilsluttet strøm, uden holde-håndtag, med skæreskive monteret og det bekræftes af arbejdsgiveren, at vinkelsliberen anvendes som den fremstår på besøgstidspunktet.

Uforsvarlig rengøring af kornsilo

Forbudssituation:

- Det konstateres, at person rengør kornsilo imens siloens snegle er i drift, og sneglen ikke er afskærmet.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Det konstateres, at luge til kornsilo er åben. Der er skovl og kost i umiddelbar nærhed af åbning. Det oplyses, at man er i gang med rengøring af kornsilo og under rengøring af denne skovler og fejer kornet hen i tømme-snegl imens denne er i drift, og hvor sneglen ikke er afskærmet.

Anvendelse af PTO-aksel (kraftoverførselsaksel) med defekt afskærmning

Forbudssituation:

- Person anvender PTO-aksel med defekt afskærmning (uafskærmet) imellem traktor og gylleomrøre. Personen færdes ved PTO-akslen som er i drift.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Person anvender PTO-aksel med defekt afskærmning (uafskærmet) imellem traktor og maskine, men PTO-akslen (og traktoren) er ikke i drift på konstateringstidspunktet. Det oplyses, at traktoren (og dermed PTO-akslen) skal tages i brug umiddelbart efter at Arbejdstilsynet har forladt virksomheden.

E) Eksempel på arbejde med manuel håndtering

Forbudssituation:

- En person er i gang med at løfte en byrde på mere end 50 kg. i underarmsafstand eller længere fra kroppen.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Det konstateres i forbindelse med tilsyn, at der er byrder med en vægt på mere end 50 kg., der skal håndteres. Håndteringen foretages ikke under tilsynet, men det oplyses, at det sker ved manuelle løft i underarmsafstand eller længere fra kroppen.

Forbudssituation:

- To personer løfter en byrde på mere end 75 kg. i underarmsafstand eller længere fra kroppen.

Strakspåbudssituation – betydelig fare:

- Det konstateres i forbindelse med tilsyn, at der er byrder med en vægt på mere end 75 kg., der skal håndteres. Håndteringen foretages ikke under tilsynet, men det oplyses, at det sker ved manuelle løft i underarmsafstand eller længere fra kroppen, af to personer samtidigt.

G) Eksempler for andre uforsvarlige arbejdsforhold

Ramt af faldende genstand

Forbudssituation:

- Person arbejder på lager i område, hvor der er en defekt lagerreol. Der køres med trucks og der plukkes fra reolen. Der er pakker og paller på den defekte lagerreol, som hælder faretruende ud over færdselsvejen og dermed overhængende risiko for, at byrder kan vælte ned over personen. Byrderne er store eller tunge.

Strakspåbudssituationen:

- Der arbejdes ved Arbejdstilsynets besøg ikke på lageret. Ved besøget konstateres det, at der er stablet ustabil. Der er ikke overhængende fare, da der ikke pågår arbejde ved Arbejdstilsynets besøg.

Intern transport

Forbudssituation:

- Personer går og der kører trucks med høj hastighed i samme område af fabrik, uden at der er truffet foranstaltninger til at imødegå risikoen hermed. Du ser gående, som er tæt på at blive ramt af trucks som følge af sammenblanding af gående og kørende.

Strakspåbudssituationen:

- Personer går, og det oplyses at der også sædvanligvis kører trucks i samme område af fabrikken. Det sker dog ikke ifm besøget. Ikke overhængende fare.